

Ryl

Chimaphila umbellata

Ryl är en liten risväxt som känns igen på dess rosa paraplyliknande blomma och sågkantade mörkgröna blad. Rylen är till sitt utseende ganska lik lingon och kan lätt förväxlas med varandra. Men ett enkelt sätt att skilja dessa åt är genom att titta på bladens kanter: där lingon har släta kanter och rylen har tydligt sågade.

Rylen är en vintergrön risväxt, det betyder att den behåller sina blad året om. Under sommaren blommar växten och små frön bildas för att sprida sig. Men rylen har faktiskt ett annat smart sätt att sprida sig på: den kan nämligen klonas sig själv genom att sträcka ut sina underjordiska utlöpare och låta en identisk planta växa upp bredvid originalplantan.

Rylen växer i öppna och ljusa tallskogar på hållmark eller magra, gärna sandiga eller kalkpåverkade jordar. Där växer den ofta tillsammans med andra växter med liknande livsmiljöer, såsom lingon, linnea, knärot och olika pyroror.

Rylen är ljuskrävande och är känslig för igenväxning/beskuggning och konkurrens från andra växter. Det kan till och med räcka med att blåbärsris breder ut sig tillräckligt mycket för att rylen ska ha svårt att klara av att finnas kvar på platsen.

Arten är sällsynt och har en sydöstlig tyngdpunkt i Sverige, från Skåne upp till norrlandsgränsen. Men inom detta område är lokalerna få och utspridda. Stockholms län, Gotland och nordöstra Småland har en tyngdpunkt i antalet lokaler .

En hotad liten riskväxt

Rylen är klassad som *starkt hotad (EN)* enligt den svenska rödlistan från 2020. Bakgrunden till att den är hotad är att den är skuggkänslig, konkurrenssvag och känslig för markarbeten och exploateringar. Dessa omständigheter bidrar tillsammans till att befintliga lokaler försvinner och fragmenteras, med risk att arten utrotas.

Ryl. Fotograf: Sebastian Sundberg

Vad gör vi och vad kan du göra?

I Upplands Väsby har rylen hittats i Bergaskogen och i en hållmarkstallskog norr om Väsby golf. Kommunen har, genom att utse rylen som en ansvarsart, ett särskilt ansvar att inkorporera arten i kommunens verksamhet genom att säkerställa att de befintliga lokalerna bevaras och sköts på ett sätt som gynnar arten. Men du som medborgare, markägare, förening eller har annan verksam i kommunen kan också hjälpa till! Hjälpt oss hitta nya

platser genom att gå ut i naturen och leta. Enklarest är att leta på sommaren (juli-augusti) när rylen blommar, men det går att leta året om under snöfria förhållanden, för det lite mer tränade ögat. Ta gärna bilder, räkna antalet och platsen ni befinner er på om ni hittar rylen och skicka till oss via epost eller registrera via www.artportalen.se. Som markägare eller förening är du alltid välkommen att kontakta kommunen om ni är intresserade av samarbeten och naturvårdande projekt.

Kontaktinformation

Upplands Väsby kommun
Dragonvägen 86, 194 80 Upplands Väsby
Epost: vasbydirekt@upplandsvasby.se
Telefon: 80-590 970 00

Upplands Väsby
kommun